

Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no

Dato: 07.12.2020
Vår referanse:
Saksbehandler:
Deres referanse:

Hørings svar - endring i Energiloven § 4.2 (utenlandsforbindelser)

Vi takker for muligheten til å bidra med vårt hørings svar i forbindelse med forslaget om endringer i energiloven §4-2 angående eierskap til utenlandsforbindelser. *Som et av de ledende kraftselskapene i Norge er Agder Energi aktivt i elektrisitetsmarkedene i Norge, Norden og Europa. Vi er også en av eierne av NorthConnect-prosjektet.*

Departementet foreslår endringer i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 4-2. Det foreslås endringer i § 4-2 første ledd som innebærer at utenlandskonsesjon bare kan gis til den systemansvarlige eller et foretak hvor den systemansvarlige har bestemmende innflytelse.

Agder Energi merker seg at flertallet i Stortinget ønsker denne lovendringen i dag og tar dette til etterretning. Vi ønsker like fullt å minne om årsakene til at det ble åpnet opp for at utenlandskonsesjoner kunne gis til andre enn den systemansvarlige, nemlig at det var gunstig for utviklingen med et med mangfoldig aktørbilde.

NorthConnect-prosjektet har nettopp demonstrert den politiske målsettingen om å få fram nye innovative løsninger med lavere investeringskostnader og økt inntekspotensial. For NorthConnect er dette konkretisert på følgende måte:

- Meget gunstige tilkoblingspunkt både på norsk og britisk side som resulterer i en kortere kabelforbindelse enn North Sea Link (NSL). Det gir en vesentlig kostnadsbesparelse.
- For omformerne er det valgt symmetrisk monopol i stedet for tradisjonell bipol-konfigurasjon. Denne forenklete løsningen gir en vesentlig kostnadsbesparelse uten tap av funksjonalitet.
- Forbindelsen er planlagt for å utnytte kabelens temporære og dynamiske overlastkapasitet (+200 MW). Balanseprodukter og systemytelser kan da handles over forbindelsen uten å reservere overføringskapasitet som reduserer tilegnelig handelskapasitet i spotmarkedet slik det er vanlig for andre mellomlandsforbindelser.

I tillegg har vi følgende kommentarer til forslaget:

- Den omfattende utbygging av fornybar kraft, nett og mellomlandsforbindelser som pågår i våre naboland er en forutsetning for å nå EUs klimamål. Omfang og tempo er større enn forventet fordi kostnadene for fornybarkraft har falt kraftig og utkonkurrer fossilkraft samtidig som både elektrifiserings – og hydrogensatsingene setter fart i våre naboland. Denne energiomstillingen representerer betydelige verdiskapingsmuligheter for Norge. Den unike fleksibiliteten og lagringskapasiteten til den norske vannkraften får en betydelig høyere verdi ved kraftutveksling til våre naboland uten vesentlig prisøkning for norske konsumenter. Grunnen til dette er at når det blåser vil Norge importere økende mengder billig overskuddskraft i takt med den sterkt økende utbygging av vindkraftproduksjonen i våre naboland som nøytraliserer prisvirkningen.
- EU og Storbritannia har store ambisjoner for utbygging av havvind i Nordsjøen. Det er antatt at halvparten av EUs mål om 300GW havvind i 2050, og 60 MW i 2030 vil bli lokalisert til Nordsjøen. Storbritannia har minst like store ambisjoner for havvind i Nordsjøen som EU, og nylig har Norge lyst ut blokker i Sørlege Nordsjøen. I EUs havvindstrategi er utvikling av infrastruktur i og rundt Nordsjøen en sentral forutsetning for å lykkes i å nå målet raskt nok. Ilandføringssteder for både utvekslingskabler og kabler ut til “energiøyene” som blir etablert i Nordsjøen vil kunne dra nytte av rimelig overskuddskraft fra det store kraftsystemet i Nordsjøen. Dette er en stor industriell mulighet for Norsk leverandørindustri og norske kompetansmiljø. Det forutsetter imidlertid at de som har kommersielle interesser av å realisere slike kabelprosjekter i forbindelse med havvindutbygging eller industrietableringer får anledning til å gjøre nettopp det, og ikke måtte vente på at en statlig monopolaktør som Statnett skal finne prosjektet interessant. Forslaget slik det nå foreligger kan derfor hemme norsk verdiskaping basert på havvind i Nordsjøen, og det kan ramme utvikling av industri på land.
- Vårtåret 2020 har gitt oss en forsmak på konsekvensene av omfattende utbygging av uregulert fornybarkraft uten tilstrekkelig tilgjengelig utvekslingskapasitet. Dette har medført innelåst norsk kraftproduksjon og gitt et dramatisk fall i kraftpris med et samlet inntektstap på om lag 40 milliarder til offentlig sektor fra fornybarnæringen.¹ I tillegg er det beregnet at omkring 15 TWh vil renne på havet i 2020. Denne tapte vannkraftproduksjonen tilsvarer mer enn den samlede produksjonen fra norsk vindkraft. 15 TWh er også høyere enn beregnet nettoeksportkapasitet for de to nye kablene som snart skal settes i drift. Det pågår en omfattende utbygging av ny kraft (hovedsakelig vindkraft) i både Norge og Sverige samtidig som forbruksøkningen er forventet å være beskjeden de nærmeste årene. En styrket kraftbalanse gir betydelig risiko for at priskollapsen vil gjenta seg i vårtår.
- Statnett står foran store og kostbare innenlands nettutbyggingsprosjekter og oppgraderingstiltak i årene fremover. Dette vil begrense Statnetts investeringskapasitet til nye mellomlandsforbindelser. Samtidig er det slik at Statnett heller ikke har tilstrekkelig insentiver til å få ferdigstilt slike samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjekter i tide. Dette fordi nye mellomlandsforbindelser reduserer Statnetts flaskehalsinntekter på eksisterende forbindelser. Det er en forutsetning at Statnett gis gode insentiver til å investere i samfunnsøkonomisk lønnsom utvekslingskapasitet i et tempo og omfang i takt med våre naboland, slik at vi

---

¹ Energi Norge, Fornybarometeret, <https://www.energinorge.no/fornybarometeret/verdiskaping-i-fornybarnaringen/#part0>

opprettholde en høy verdiskapning fra fornybarnæringen som bidro til offentlige sektor med 67 milliarder i 2019.

- For lave strømpriser vil ikke bare ødelegge vannkraftprodusentenes verdiskapning og store økonomiske bidrag til offentlig sektor. På sikt vil det også innebære utsatt og stopp i investeringer som uunngåelig vil påvirke tilgjengeligheten av kraftproduksjonen i det norske kraftsystemet. I et slikt scenario vil det utgjøre en trussel mot både forsyningssikkerhet og kvalitet på kraftforsyningen. Begge disse faktorene er en forutsetning for norsk kraftintensiv industri som skaper sysselsetting og velstand i Norge.

For øvrige kommentarer til denne høringen henviser vi til Energi Norges høringssvar.

Med hilsen

Agder Energi AS

Steffen Syvertsen

Konsernsjef